

Journalistikens inriktning och fokusering?

-en kvantitativ innehållsanalys av pressens rapportering om fyra partiledares öppningsanförande.

Abstract

Before the general election 2006 all of the Swedish parties represented in the Parliament held their political party conference. At each political party conference, the leader for respectively party held their opening speech, a speech that was covered by the press. This essay deals with how the press covers these speeches. Analysing how the different speeches were covered by the press, some tendencies regarding how the press report could be visualised. In this comparison the “quantitative content analysis” was used. Using this method and categorizing the speeches into theories based on different frames the difference in reporting could be studied. These patterns showed that the journalists described politic as a strategic point of view. Predominantly politic were described as a strategy, a fight about power. Research has shown that this increases the political distrust and if this distinguishes the media it can develop a threat against the democratic system.

Nyckelord: kvantitativ innehållsanalys, gestaltningsteorin, gestaltning, medier, demokrati

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Två hypoteser	2
1.2	Bakgrund	2
1.3	Syfte och frågeställning.....	3
1.4	Disposition	3
2	Teoretiska utgångspunkter	5
2.1	Medierna och demokratin –en relevansaspekt	5
2.2	Medierna och den ”objektiva” verkligheten.....	6
2.3	Gestaltningsteori.....	7
2.3.1	Gestaltning –en definition	8
3	Material och urval	10
4	Metod	12
4.1	Kvantitativ innehållsanalys	12
4.2	En datamatrix.....	13
4.3	Val av tolkningsenhet.....	15
4.4	Operationalisering	16
4.4.1	Klassificering av variabeln inriktning	16
4.4.2	Klassificering av variabeln förhållningsätt	18
4.5	Material –kodningsprinciper	19
4.6	Kvantitativ innehållsanalys och tolkning	20
5	Resultat/Analys	22
5.1	Göran Persson och pressen.....	22
5.2	Lars Leijonborg och pressen	23
5.3	Fredrik Reinfeldt och pressen	24
5.4	Maud Olofsson och Pressen	25
6	Sammanfattande diskussion	27
7	Referenser	29

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

Bilaga 1. Kodningsschema

Created by eDocPrinter PDF Pro!!

1 Inledning

Utgångspunkten för min uppsats fann jag i en rapport från demokratiinstitutet, DMI, från 1997, *Tre tal i press och verklighet*, författad av docent Jesper Strömbäck. Den handlar om hur pressens bevakning av partiledarnas inledningstal på respektive partistämman såg ut. Strömbäck jämförde partiledartalen som sådana med den bild ett par tidningar gav av själva talen. Hans slutsats, om än i termer av "mönster och tendenser", var den att tidningarna genomgående lade större vikt vid politikernas strategier och spelaskenärer än vad partiledarna själva gjort. Nyhetsartiklarna lade fokus på de delar i talen som uttryckte kritik mot andra partier eller aktörer.

Denna slutsats är intressant på flera sätt. Journalistik som skildrar politik som ett spel eller en strategi, med inriktning på vinnare och förlorare i kampen om väljarna, tenderar att framställa politik som en kamp om makten. Makt blir därigenom behandlat som ett självständigt ändamål snarare än som ett medel till att förverkliga en viss politik. Forskning visar att gestaltandet av politik som spel bidrar till att öka den politiska misstron (Petersson, Olof 2006:74; Capella; Jamieson 1997:158f). Denna typ av journalistik avviker dessutom från pressens informationsuppgift: "att förse medborgarna med sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor" (SOU 1995:37, S. 159)

Problem uppstår om det förekommer systematiska avvikelser som snedvrider bilden av politiken. Det kan därtill bli ett demokratiskt problem om denna snedvridning kännetecknar hela mediasystemet. Medborgarnas beroende av den politiska journalistiken för information och kunskap om politik leder till ett ansvar som inte kan åsidosättas, ett ansvar som bör granskas.

Strömbäcks rapport utgörs endast av ett mindre häfte vars undersökta material är blygsamt tilltaget, tre tal analyserade utifrån fyra olika tidningar. Strömbäck varnar därför för att dra några långtgående slutsatser. Dessutom "saknar" den en teorianslutning. Det som istället fängade mitt intresse var själva metodframställningen, att låta talen utgöra en form av normkälla, en representation för "verkligheten" och som vid en jämförelse med pressmaterialet möjliggör en utvärdering av pressens rapportering.

Min uppsats kommer att bestå av en fördjupning av Strömbäcks metodologiska grepp. Konkret innebär detta att jag kommer att bredda materialet både vad avseende antalet artiklar, tal samt tidningar, att jag fortsätter utveckla analys-schemat genom att tillföra ytterligare variabelvärden och att jag inför tolkningsregler för hur materialet kategoriseras. Dessutom kopplar jag samman undersökningen med en allmängiltig teori för att därigenom få en generell förståelse för vad det är som faktiskt undersöks.

1.1 Två hypoteser

Med utgångspunkt i Strömbäcks resultat har jag valt att undersöka hur pressens bild av politik ser ut utifrån två hypoteser. De är följande:

- *Pressen har, i sin rapportering om inledningsanförändarna från riksdagspartiernas stämmor, lagt större vikt vid politikens spelare än vad partiledarna själva gjort.*
- *Nyhetsartiklarna lägger fokus på de delar i talen som uttrycker kritik mot andra partier eller aktörer och har generellt en dragnings mot konfliktteman.*

En hypotes är ett antagande med begränsad räckvidd och som vinner stöd eller förkastas utifrån resultatet av enskilda empiriska undersökningar (Esaiasson e alt 2007: 39)

Min uppgift består i att pröva hypotesernas riktighet genom en empirisk undersökning. Här är det kanske på plats att ge en förklaring till skillnaden mellan en teori och en hypotes. I *Metodpraktikan* ger Esaiasson m fl. definitionen som: ”skillnaden mellan en teori och en hypotes handlar om graden av konkretion. En teori är ett antagande om något generellt medan en hypotes är ett antagande om någonting avgränsat i tid och/eller rum” (Esaiasson e alt 2007:39).

Som exempel kan vi säga att det är en teori då vi tror att denna bild av politisk rapportering, med dess fokusering på konflikter (polarisering) och spel/dramaturgiska beskrivningar (popularisering), präglar hela mediasystemet och är en följd av journalistikens marknadsstyrning. Det är en hypotes när vi tror att samma bild återfinns i pressens rapportering kring partiledarnas inledningstal från respektive partis stämma. Alltså, om min hypotes får empiriskt stöd så *stärks* teorin i fråga om journalistikens marknadsstyrning. Om hypotesen istället förkastas så *försvagas* den teorin eller så har jag helt enkelt valt fel angreppssätt i min ansats att undersöka teorin.

Exemplet ovan ska mest ses som en illustration. Min ansats är deskriptiv, en beskrivning av pressens rapportering om partiledartalen och, om vi tar steget upp i abstraktionsnivån, möjligen säger oss något om hur pressens bild av inrikespolitik faktiskt ser ut. Jag går alltså inte ett steg längre genom att söka svar på *varför* rapporteringen ser ut som den gör (förklarande studie). Detta skulle i och sig vara nog så intressant men en alltför omfattande uppgift inom ramen för en c-uppsats.

1.2 Bakgrund

Inför riksdagsvalet 2006 höll samtliga av Sveriges riksdagspartier sina stämmor. Vid partiernas stämmor höll respektive partiledare ett inledningstal. Här

fanns möjlighet att tala till de samlade ombuden, de som skulle utstaka partiernas politik inför kommande valupptakt. Här fanns möjlighet att mobilisera de egna anhängarna. Här fanns möjlighet att via de samlade journalisterna nå ut till medborgarna; de som inom det kommande året ska vinnas så att valutgången blir den önskade. Förvisso skiljer sig riksdagspartierna åt, både åsiktsmässigt och i faktisk storlek, men behovet att mobilisera sig och föra ut sitt partipolitiska budskap förenar dem allesammans (Strömbäck 1997: 4)

Samtidigt innebär talen en möjlighet för medborgarna att bilda sig en uppfattning om partiledarna, partierna samt deras politik. Hur stor den möjligheten faktiskt var kan dock inte bedömas utan att hänsyn tas till att talen först skulle passera de samlade journalisterna. (*Ibid*)

Den här uppsatsen kommer att handla om hur pressens bevakning av partiledarens inledningstal såg ut.

1.3 Syfte och frågeställning

Syftet med min uppsats är att jämföra de tal partiledarna höll på respektive partis stämmor inför 2006 års riksdagsval med den bild ett urval tidningar gav av samma tal.

Min frågeställning följer:

- *Hur mycket avviker pressens bild av partiledarnas inledningstal på respektive partis stämma, kongress eller landsmöte från talen som sådana*
- *På vilket sätt detta har skett?*

Att frågan inleds med ett *hur* istället för ett *om* är helt enkelt den att det av utrymmesmässiga skäl skulle vara omöjligt för pressen att återge talen i sin helhet. Att frågan inleds med *hur mycket* indikerar på att denna avvikelse är mätbar, en avvikelse mätbar i termer av procent och kommer så att anges.

1.4 Disposition

Nästkommande kapitel utgör min teoridel. Det har jag valt att dela in i tre delavsnitt, *Medierna och demokratin –en relevansaspekt*, *Medierna och den ”objektiva” verkligheten* samt *Gestaltningsteori med underrubriken Gestaltning – en definition*.

Det första kapitlet, *Medierna och demokratin*, behandlar mediernas betydelse för den politiska kommunikationen och opinionsbildningen och därigenom även

deras betydelse för demokratin. Det är här som uppsatsens relevansanspråk återfinns. Nästa kapitel, *Mediernas förhållande till verkligheten*, berör frågan om verklighetens natur och vad vi kan säga oss veta om denna. Samtliga forskare avvisar vad som ibland kallas ”spegelteorin”, det vill säga föreställningen att medieinnehållet speglar verkligheten. Tvärtom, menar flera forskare, medierna är med och skapar den. Kan vi då ställa krav på medierna att vara objektiva om vi inte utgår från att det finns en objektiv observerbar verklighet?

Det sista teorikapitlet, *Gestaltningsteori*, berör vad man brukar kalla för maktens tredje dimension, vilket jag här behandlar som mediernas makt över publiken, deras tankar och beteende. Gestaltningsteorin har också legat till grund för systematiken bakom den tolkande delen vid kategoriseringen för olika variabelvärdena inom innehållsanalysen. På så vis kommer vi in på delavsnittet *Gestaltning – en definition*. Här behandlas begreppets innebörd och avgränsning vilket är viktigt då jag har för avsikt att använda mig av begreppet vid min operationalisering. Nästa kapitel, *Material och urval*, rör de oväntade problem jag stött på vid urval av artiklar.

Nästa stora del av uppsatsen utgörs av metodkapitlet som inleds med en genomgång av den kvantitativa innehållsanalysen, *Kvantitativ innehållsanalys*, som metod med dess styrkor respektive svagheter samt hur den kommer att tillämpas i mitt arbete. Nästföljande kapitel, *En datamatrix*, innehåller en sammanställning av de variabler jag valt att undersöka samt en introduktion i ”variabeltänkande”. Därefter går vi över till en diskussion om tolkningsenheter. Här redogör jag för mitt val och indelning av tolkningsenheter och hur jag gått tillväga för att kunna möjliggöra en kvantifiering av mitt textmaterial.

I kapitlet *Operationalisering* med de två tillhörande avsnitten, *Klassificering av variabeln inriktning* samt *klassificering av variabeln förhållningssätt* ger jag en noggrann redogörelse av de specifika, och på förhand uppställda, gestaltungsformer som jag har till avsikt att operationalisera. Detta med övergripande syfte att pröva hypotesen om pressens spelvinklade rapportering.

Jag går även igenom de kategorier som jag använt mig av för att söka svar utifrån hypotesen om pressens eventuella fokusering på konflikter. I *Material – kodningsprinciper*, redogör jag för de rent tekniska problem jag stött på i samband med kodningen av texterna och hur jag valt att lösa dem. I det sista metodkapitlet, *Kvantitativ innehållsanalys och tolkning*, för jag en diskussion kring den kritik som riktas mot den kvantitativa ansatsen och hur jag i min uppsats försökt bemöta denna. Därefter *Analys* och till sist *Sammanfattande diskussion*.

2 Teoretiska utgångspunkter

2.1 Medierna och demokratin –en relevansaspekt

Väldigt få medborgare är idag politiskt engagerade. De senaste åren har partiernas medlemstal drastiskt sjunkit samtidigt som politikermisstron och väljarnas benägenhet att byta parti ökat (Jerneck, Anders 1994: 112f). Majoriteten av svenska medborgare är beroende av andra informationskanaler än egen erfarenhet och mellanmännisklig kommunikation för kunskap om politik. Idag utgör medierna den främsta källan till information om politik och samhälle. Hela 78 % av medborgarna får sin information härifrån. (Nord; Strömbäck 2004:15)

Informationen skall vara av sådan art att människor kan använda sig av den när de tar ställning i samhällsfrågor. Det är närmast en självklarhet att demokrati förutsätter informerade medborgare, annars blir den offentliga makt som utgår från folket någon annans makt. (Nord; Strömbäck 2002:19). För att demokratin ska fungera krävs det att medierna uppfyller sina demokratiska uppgifter som är följande:

Informationsuppgiften; uppgiften att förse medborgarna med sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor. *Granskningsuppgiften*: uppgiften att granska de inflytelserika i samhället. *Forumsuppgiften*; uppgiften att låta olika åsikter och kulturyttringar komma till tals” (Nord; Strömbäck 2004:19) dessa uppgifter brukar kallas ”mediernas demokratiska uppgifter” (Nord; Strömbäck 2004:19; Hvitfelt 2001:128).

Modern politik är medierad politik –en politik som utspelar sig i och via medierna. Det är i huvudsak via medierna och journalistiken som de politiska aktörerna kan nå ut med sina budskap till medborgarna, och det är i huvudsak via medierna som människor kan inhämta information om politik och samhällsfrågor (Nord; Strömbäck 2004:267) För att journalisterna ska kunna informera och granska på ett sätt som gör det möjligt för människor att fritt och självständigt kunna ta ställning i samhällsfrågor, krävs det att journalistiken strävar efter att ge så allsidiga och sanningslika bilder av verkligheten som möjligt. Ju närmare mediebilderna av verkligheten utanför medierna överensstämmer med den objektiva verkligheten, desto bättre är förutsättningarna för människor att genom journalistiken nå kunskaper som möjliggör för dem att fritt och självständigt ta ställning i samhällsfrågor.

Idealet för en granskande analys, av det slag jag har valt att göra med min uppsats, är naturligtvis att få analysera det journalistiska innehållet som föregår ett riksdagsval. Ett val mobiliserar människor politiskt och det är även då, genom sin

valhandling, som medborgarna är så politiskt jämlika som de enligt (demokrati-) teorin borde vara.

Jesper Strömbäck skriver i artikeln, *Valjournalistiken och demokratin*, att: ”om man vill förstå hur moderna demokratier fungerar räcker det därför inte med att studera politiska handlingsprogram, politiska beslutsprocesser eller lagstiftande bokstäver. Man måste också studera medierna, deras journalistiska innehåll och samspelet mellan dem, medborgarna och politikerna” (Nord; Strömbäck 2004: 268).

2.2 Medierna och den ”objektiva” verkligheten

Min undersökning har till syfte att jämföra pressens bild med talen *som sådana*, som en representation för det ”verkliga”. Men vad innebär då det ”verkliga” och varför är denna fråga relevant i detta sammanhang.

Varje diskussion som berör journalistikens förhållande till verkligheten, rör samtidigt vetenskapsfilosofiska frågeställningar rörande verklighetens natur och existens. Dessa diskussioner faller inom ramen för den lära som kallas för ontologi. Den avgörande frågan inom ontologin är huruvida det finns eller inte finns en objektiv verklighet, oberoende av vår kunskap om dess existens. Uppfattningarna i denna fråga går vitt isär, från att man utgår från att det existerar en objektiv verklighet till att verkligheten istället är beroende av betraktaren och dennes tolkning av den. I det senare fallet kan verkligheten uppfattas på många sätt och är därför mångtydig. (Bergström;Boreus 2000: 237). Att gå djupare in på den här diskussionen skulle bli alltför omfattande. Här räcker det med att konstatera att jag i min undersökning tar avstånd från båda dessa ytterligheter.

Men, mellan dessa ytterligheter återfinns en tredje position, den kritiska rationalismen, som utvecklats främst av Karl Popper. Den kan sägas bygga på två huvudantagande (ett ontologiskt och ett epistemologiskt). För det första att det existerar en objektiv verklighet; för det andra att våra kunskaper om den är och alltid kommer att vara ofullständiga ”Vi kan aldrig med säkerhet veta vad vi vet, däremot kan vi i vissa fall veta att vi har fel” (Strömbäck 2001:18; www.ne.com). Vetenskapliga undersökningar bör därmed bygga på ett problem som ger upphov till en hypotes (som antingen kan verifieras eller falsifieras) vilket möjliggör en kontroll av deras riktighet och resultat, det vill säga i vilken utsträckning teorierna *korresponderar* med verkligheten. Mitt val, att använda mig av hypotesbildning, utgår från detta synsätt.

Hur förhåller sig detta resonemang till journalistikens och nyheternas förhållande till omvärlden? Strömbäck menar, i sin avhandling *Gäster hos*

verkligheten –en studie av journalistik, demokrati och politisk misstro, att journalistiken, i likhet med den kritiska rationalismen, förutsätter att det finns objektiva sanningar –journalistikens första skyldighet är till sanningen. Detta skiljer idémässigt journalistiken från annat medieinnehåll, som exempelvis propaganda eller reklam. Journalistikens innehåll bör således *korrespondera* med verkligheten (*Ibid:20f*) *men* såväl journalister som mediekonsumenter tolkar den objektiva existerande verkligheten subjektivt oavsett om det handlar om den objektivt existerande verklighet som journalistiken refererar till eller som representeras av journalistikens innehåll”. (Strömbäck 2001: 21)

Vad jag vill säga är att den medierade bilden av verkligheten inte är densamma som verkligheten. Tvärtom, så skapar och gestaltar media en egen verklighet. Det är utifrån denna verklighet som vi sedan utgår. Att vi tolkar journalistikens innehåll som objektiv kan och får konsekvenser, i första hand på våra medvetandetillstånd (exempelvis i form av attityder, idéer eller omvärldsuppfattningar) men också möjligen i våra handlingar och därmed också på förhållanden i verkligheten utanför medierna och utanför våra medvetandetillstånd. Medierna spelar därför en central roll i den politiska opinionsbildningsprocessen. Den verklighetsbild som presenteras och den värdering som görs av den politiska världen i det medieinnehåll som mediekonsumenterna exponerar sig för påverkar starkt det sätt på vilket individen själv uppfattar och värderar den politiska världen (Asp 1986:351) Detta är ett sätt att se på journalistiken som forskningsobjekt. Det som skrivs och sänds via media är därför viktigt och relevant att granska. Häri, detta resonemang, ligger ytterligare en relevansaspekt för min frågeställning och analys.

2.3 Gestaltningsteori

I grunden handlar gestaltningsteori om två skilda, men ändå relaterade, fenomen eller fakta. Det första är att alla beskrivningar av verkligheten med nödvändighet måste vara begränsade, i synnerhet i medier som tävlar med varandra om människors uppmärksamhet. I själva beskrivandet väljs vissa aspekter och fakta bort medan andra framhålls. Varje beskrivning av någonting kan därför ses som en gestaltning av det beskrivningen handlar om. Att dessa gestaltningar skiljer sig från verkligheten är en självklarhet, annars skulle de inte vara gestaltningar utan just en beskrivning (Strömbäck 2000:217). Av detta följer att varje gestaltning är en tolkning, och därmed mer eller mindre öppen för subjektivitet och medveten styrning (Jarlbros 2006:45; Strömbäck 2000).

Gestaltningsteori bygger övergripande på två observationer. Den första är att nyheternas bild av verkligheten aldrig är densamma som den aspekt av verkligheten som nyheterna handlar om. Den andra är att det som har betydelse för människors egna bilder av verkligheten inte är verkligheten i sig, utan nyheternas bilder av den. Dessa bilder av verkligheten utgör (re)konstruktioner av verkligheten, som i vissa fall utgör specifika gestaltningar. (Strömbäck 2004:41).

Att gestalta innebär att välja vissa aspekter av en uppfattad verklighet och göra dem mer framträdande i en kommunicerande text på ett sätt som föreslår vissa specifika problembeskrivningar, orsaksförklaringar, moraliska värderingar och/eller sätt att lösa problem (*Ibid* 2004:43).

Nästkommande kapitel behandlar just dessa aspekter, aspekter applicerbara på den politiska verkligheten och framträder i form gestaltningar av politik som spel och strategi. Värt att påminna är att gestaltningsteorin bland annat är en teori om mediernas makt, även om det är gestaltningarnas förekomst och inte deras effekter som jag valt att analysera.

2.3.1 Gestaltning –en definition

Att definiera en gestaltning är alltså en ansats till att teoretiskt grunda min hypotes eller, tydligare uttryckt, teoretiskt förankra begreppen som jag använder mig av i min hypotes. Det räcker alltså inte enbart med en presentation av gestaltningsteorin utan att det krävs att, begrepp som ingår i teorin och som ska prövas, ges en klar och tydlig teoretisk definition. De teoretiska definitioner som jag valt att använda mig av och som återkommer senare i detta avsnitt, har jag lånat från de amerikanska forskarna Joseph N. Cappella och Kathleen Hall Jamieson i *Spiral of cynicism* samt från Strömbäcks senare forskning och då främst från hans publikation, *Den medialiserade demokratin –om journalistikens ideal, verklighet och makt* från 2004.

Diskussionen om teoretiska definitioner till trots så kunde detta delavsnitt lika gärna ha återfunnits i metoddelen eftersom jag här kommer att diskutera en del kring de kriterier och tolkningar som fastställer vad som ska räknas till att utgöra just en gestaltning. Å andra sidan upplever jag det mer logiskt att låta det här delavsnittet följa på presentationen av gestaltningsteorin då begreppet gestaltning på så vis introduceras i sitt sammanhang och därigenom blir mer begripligt.

Det har varit svårt att finna en konsekvent terminologi utifrån tidigare forskning. Den kan dock sammanfattas som så att gemensamt för alla gestaltningar är att gestaltningar tar sig uttryck i specifika sätt att organisera information och skapa sammanhang genom val av vinkel, fakta, attribut, källor, urval och ord (Strömbäck 2004:45, Cappella; Jamieson 1997:34) Gestaltandet består i att vissa aspekter av en uppfattad verklighet väljs ut och lyfts fram i en kommunicerande text.

Frågan är dock om all journalistik ska ses som gestaltningar. Definitionen ”sättet på vilket en nyhet är berättad” ger upphov till lika många gestaltningar som det finns artiklar. (Cappella; Jamieson 1997:52f) Här pågår en diskussion inom forskarsamfundet där mer kvalitativt orienterade forskare menar ja, att så är fallet. Enligt andra, ofta mer kvantitativt orienterade forskare är det tvärtom, viktigt att avgränsa vad som ska räknas som gestaltningar (Strömbäck 2004:34). Jag är beredd att instämma i att begreppet ”gestaltning” inte bör ha en alltför vid tolkning. Främsta anledningen till detta är att begreppet då blir ogripbart, för brett och därigenom mister sin slagkraft som analysredskap.

Då jag har till syfte att *mäta* avvikelsen mellan talen och pressens bild av desamma säger det sig nästan självt att mitt tillvägagångssätt består i någon form av kvantifiering, jag vill alltså kunna mäta förekomsten av gestaltningar i texten. För att detta ska vara möjligt så måste det existera en någotsånär tydlig och avgränsad definition.

Cappella och Jamieson har satt upp tre kriterier för vad som kan anses vara en medial nyhetsgestaltning med potential att påverka uppfattandet av nyheten.

- *För det första måste gestaltningen ha identifierbara språkliga och konceptuella karaktäristiska egenskaper, så att gestaltningen kan identifieras utifrån medieinnehållet och inte bara utifrån dess effekt.*
- *För det andra ska gestaltningen vara vanligt förekommande i journalistiken, för att på så sätt vara ett vanligt inslag för läsarnas eller tittarnas nyhetskonsumtion.*
- *För det tredje måste gestaltningen vara möjlig att tydligt särskilja från andra gestaltningar, så att den kan uppfattas av vanliga nyhetskonsumenter och inte endast av forskare*

(Cappella; Jamieson: 1997:52f)

Utifrån ovannämnda villkor är det möjligt att identifiera olika specifika gestaltningar. Jag kommer i min analys att använda mig av tre skilda gestaltningar av politik: sakfrågegestaltning, spelgestaltning samt triviagestaltning. Dessa tre kommer att ligga till grund vid klassificering och kodning av talen och artiklarna om talen och presenteras därför mer ingående i metodavsnittet Operationalisering.

3 Material och urval

Artiklarna om partiledartalen förekom i pressen dagen efter att de hade hållits med två undantag, två DN artiklar om Göran Perssons kongresstal, som förekom i pressen först fyra dagar efter att själva talet hade hållits men samtidigt som sista kongressdagen.

Att finna tillräckligt med material har helt klart utgjort den största utmaningen för min uppsats. Avseende partiledartalen har det varit relativt enkelt då de flesta partikanslier har varit tillmötesgående och genom att flera av partierna hade talen tillgängliga på sina hemsidor. Jag har alltså tillgång till samtliga partiledares öppningstal, sju stycken. Problemet visade sig, något oväntat, ha att göra med tillgången på artiklarna *om* talen.

Jag har använt mig av artikeldatabaserna Mediearkivet samt Presstext. Utbudet har varit högst begränsat. Orsaken till detta är bland annat att frilansmaterial (p.g.a. upphovsrättsförhandlingar) inte är redovisat i databaserna och att olika bestämmelser gäller för redovisning av olika artikeltyper.

Vägledande för mitt urval av artiklar skulle ha varit att täcka de tidningar som har störst spridning i landet och vars journalistik därför kan antas ha störst betydelse för hur människor uppfattar politik och politiker. Likaså skulle jag ha tagit hänsyn till tidningarnas art, politiska färg samt geografiska spridning. Det tänkta Urvalet hade därigenom kunnat möjliggjort diverse jämförelser i analysen, exempelvis mellan morgon och kvällspress, och förhoppningsvis kunnat tydliggjort mönster eller samband.

Dessvärre kunde jag på grund av den begränsade tillgången inte genomföra mina intentioner i detta avseende. Mitt urval baseras på det antal artiklar som fanns tillgängliga i databaserna, sammanlagt 23 stycken. Av dessa 23 artiklar utgjordes 13 stycken av nyhetsartiklar. Bildsättning, redigering och rubriksättning har inte ingått i analysen

Ett andra problem har gällt artiklarnas innehåll. Med hänsyn till uppsatsens syfte, att undersöka partiledartalen med pressens bild av dem, var *endast* sådana artiklar som handlade om talen och dess innehåll relevanta. Dock visade det sig att flera av artiklarna inte handlade om själva talen utan tog sin utgångspunkt i dem genom exempelvis citat eller sakområde. I undersökningen valdes den typen av artiklar bort. Endast de artiklar som huvudsakligen handlade om talen och deras innehåll har ingått i undersökningen. Gällande de få nyhetsartiklar (eller artikeln) som handlade om Lars Ohly, Leif Eriksson samt, i stor utsträckning även, Göran Hägglunds tal baserades flertalet på referat från TT och var därför väldigt lika varandra till sitt innehåll. Vid insikten om den magra förekomsten av analyserbart

Buy Now to Create PDF without Trial Watermark!!

material valde jag istället att lägga tyngden på min metodframställning. Det är förklaringen till varför inte alla de sju partiledarnas inledningsanföranden är representerade och analyserade.

Created by eDocPrinter PDF Pro!!

4 Metod

Fördelen med den här studien och dess metodologiska styrka är att det här, genom själva talen, har funnits tillgång till den verklighet som pressen rapporterar om och från, av medierna oavhängig information. Som normkälla för att utvärdera pressartiklarna har jag använt mig av ”verkligheten” eller *extra media data* (Esaiasson 2007:226). Med extra medier data avses massmedieoberoende data. Mina ”jämförbara uppgifter” utgörs således av de analyserade talen som representant för ”verkligheten” samt artiklarna om talen som representant för massmedieinnehållet.

4.1 Kvantitativ innehållsanalys

Det främsta principiella bidraget med mitt uppsatsarbete torde utgöras av metoddelen, en vidareutveckling och breddning av Strömbäcks metodologiska grepp. Jag kommer därför inledningsvis ta upp en diskussion om kvantitativ innehållsanalys, dess styrkor respektive svagheter.

I *Metodpraktikan -konsten att studera samhälle, individ och marknad* inleder författarna med en beskrivning av begreppet kvantitativ innehållsanalys bestående av två komponenter:

”Med *innehållsanalys* menar vi en undersökning av innehållet i någon form av skriftlig, muntlig eller bildmässig framställning. Med *kvantitativ* menar vi att undersökningen baseras på likvärdiga och därmed jämförbara uppgifter om så pass många analysenheter att dessa uppgifter kan uttryckas och analyseras med siffror” (Esaiasson e al 2007:223)

Denna sammanfattning är bra på minst två sätt. För det första visar den på metodens bredd, med både en innehållslig aspekt samt en mer kvantitativt orienterad sådan. För det andra så säger det även något om metodens användbarhet eller funktion, att sammanställa uppgifter på ett kvantitativt och därmed jämförbart vis. Metoden utgör därför ett mycket användbart verktyg om man vill ha svar på förekomsten av olika typer av innehållsliga kategorier i ett material. Metoden arbetar med identifiering och räkning av utvalda enheter i ett bestämt innehåll. (Esaiasson e alt 2007:223; Johansson 1994:1). På detta vis

överensstämmer användbarheten med mitt syfte –att jämföra texter utifrån just förekomsten av specifika innehållsliga kategorier.

I litteraturen stöter man emellanåt på uppfattningen att skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ innehållsanalys handlar om skillnaden mellan att räkna och att tolka. En kritik mot den kvantitativa metoden brukar vara att den begränsar forskningen till att ställa de frågor som man klarar av att mäta svaren på, och att därför viktiga aspekter av innehåll och dess betydelse skulle gå förlorade (Nilsson 2000:116).

Metoden är lämplig för frågor som rör *hur ofta* och *hur mycket*, d v s frekvenser och utrymme, men innebär allt som oftast att de innehållsliga enheterna först måste tolkas för att det ska vara möjligt att placera dem i rätt kategori där de senare kan räknas (Esaiasson e alt 2007:224). Detta ”tolkande moment ” kan visst vara av nog så avancerad art vilket jag till sist och syvende tillskriver konstruktören. Samtidigt, och i likhet med Åsa Nilsson, i *Kvantitativinnehållsanaly*., menar jag att en enskild metod aldrig kan underställas kravet på att undersöka *allt* utifrån *alla* perspektiv och att förenkling är nödvändig, till och med kanske själva poängen med en kvantitativ undersökning (Nilsson 2000:116). Den komplexa verkligheten måste kunna sammanfattas och förenklas om den ska vara möjligt att studera utifrån frågor som behandlar övergripande mönster eller jämförelser i större material.

Om vi återigen refererar till citatet ovan och dess uppdelning i komponenterna, innehållsanalys och kvantitativ analys, så kan man utifrån dessa sammanfatta upplägget i min metod som följande. Genom en *innehållsanalys* tolka och klassificera textens innehåll i kategorier. Genom en *kvantitativ* ansats, sammanfatta dessa olika kategorier i variabler för att därigenom kunna uttrycka detta i jämförbara uppgifter eller värden.

Jag har försökt att minimera risken för olika tolkningar vid indelningen i kategorier genom att på förhand strukturera ett kodschema. Löpande i texten redovisas också de definitioner som har använts, exempelvis vad som ska räknas till att utgöra en konflikt eller spelgestaltning.

Undersökningen uppbyggnad gjordes i fem steg: 1) urval av artiklar (se förgående kap), 2) presentation av datamatrixen, 3) val av tolkningsenhet, 4) tolkningsram, 5) analys, 6) summering

4.2 En datamatrix

En grundläggande tanke med kvantitativ innehållsanalys är att använda sig av ett variabeltänkande. Att använda sig av variabeltänkande möjliggör en förenkling och sammanfattning av en annars så komplex verklighet och sammanställning på ett överskådligt sätt, i form av en matrix. En datamatrix utgörs av en schematisk tvådimensionell uppställning (Esaiasson e al 2007:48).

Här följer vidare en presentation av datamatriisen, dess komponenter (analysenheter, variabler och variabelvärden) och dess tillämpning i min undersökning.

Datamatriisen visar vilka objekt eller fall som ska undersökas (*analysenheterna*) samt vilka egenskaper hos dessa objekt som ska beskrivas och/eller förklaras (*variablerna*). Slutligen skall varje egenskap kunna anta två eller flera värden (*variabelvärden*) och därmed variera mellan analysenheterna. När jag sedan har färdigställt min analys så kommer datamatriisens rutor att vara fyllda med *observerade variabelvärden* (Esaiasson e al: 2007:48)

Analysenheterna i datamatriisen representerar de undersökningsobjekt forskaren valt att undersöka för att angripa sitt forskningsproblem. Analysenheterna i min undersökning utgörs därvidlag av ledare- och nyhetsartiklar om talen samt talen som sådana, och valda av den enkla anledningen att dessa ”objekt” är nödvändiga att undersöka för att kunna besvara min frågeställning.

För att definiera undersökningens variabler måste forskaren tänka till om vilka egenskaper hos objektet (analysenheten) ifråga som egentligen är relevanta för undersökningen. I de flesta kvantitativa innehållsanalyser brukar det ingå olika typer av *formvariabler*: det kan handla om tidningsartiklarnas storlek, artikelns placering i tidningen, rubrikstorlek etc. (Esaiasson e al 2007:230). Då jag ytterst är intresserad av att undersöka den innehållsliga avvikelsen, en faktisk procentuell sådan, mellan talen och pressens bild av desamma, menar jag att den här typen av variabler, formvariabler, inte är relevanta utifrån min frågeställning.

Jag har gjort det lätt för mig genom att ”ta över” Strömbäcks uppställning av variabler. Variablerna som kommer att stå i fokus för min analys är talens samt tidningsartiklarna om talens *inriktning* respektive *förhållningssätt gentemot andra partier/block*. Dessa är båda exempel på innehållsliga variabler och säger något om textens innehåll. Men till skillnad från Strömbäck har jag använt mig av hypoteser och kopplat variablerna till dessa. Variabeln *inriktning* sammanhänger med hypotesen om att pressen lagt större vikt vid politikens spelaspekter och variabel *förhållningssätt* sammanhänger med hypotesen om att artiklarna lägger fokus på negativa uttalandena i talen.

Variablerna har i sin tur kategoriserats i olika variabelvärden. När det gäller variabelvärdena är ett klagörande på sin plats. Denna term är lite olycklig eftersom ett variabelvärde kan vara mycket mer innehållsrikt än vad själva ordet antyder. Ett variabelvärde behöver inte utgöras av tal eller siffror utan kan till exempel vara en forskares samlade tolkningar, en sofistikerad ideanalys (Esaiasson e al 2007:49).

Variabelvärdena för variabeln *inriktning* utgörs därvid av gestaltningsteorins kategoriseringar och indelningar som i grunden bygger på just tolkningar av pressmaterial. Den andra variabeln, *förhållningssätt gentemot andra partier/block*, är tydligare uttryckt i mätbara värden, positivt respektive negativt. En variabel beskriver hur en viss egenskap hos analysenheterna varierar mellan analysenheterna. Exempelvis egenskapen *användande av spelinriktad retorik* varierar mellan olika partiledarframträdanden.

I datamatriisen (se nedan) är variabelvärdena för variabeln *inriktning* uppdelade i tal och artiklar med inriktning mot *spelfrågor*, *sakfrågor*, *trivia* samt en restkategori, *övrigt*. Variabeln *förhållningssätt gentemot andra partier/block* avser huruvida talen respektive artiklarna om talen ger uttryck för kritik eller beröm av andra partier. Variabelvärdena utgörs därmed av *beröm*, *kritik*, samt även här en restvariabel som jag valt att kalla *neutral/övrigt*. Efter att komponenterna har operationaliserats; efter genomförd analys, återstår att fylla datamatriisen med *observerade variabelvärden*.

Analysenheter	Variabler						
	Inriktning				Förhållningssätt		
	spel	sak	trivia	övr/annat	beröm	kritik	Neutral/övr
Inledningstal	%	%	%	%	%	%	%
Nyhetsartiklar	%	%	%	%	%	%	%
Ledarartiklar	%	%	%	%	%	%	%

4.3 Val av tolkningsenhet

I alla former av innehållsanalyser måste man göra valet av minsta tolkningsenhet. Tolkningsenhet är den textenhet som behandlas separat och där noteringar för förekomsten av någon variabel görs (Bergström; Boreus 2003:51). I mitt fall utgörs tolkningsenheterna av indelade språkliga enheter, av textblock, i anföranden och artiklar.

För att en systematisk analys ska vara möjlig av ett så omfattande material bör texterna tolkas utifrån specifika kodningsdefinitioner. Om man väljer att studera en artikel kan man exempelvis studera varje mening för sig; meningen utgör tolkningsenheten. Ett sådant tillvägagångssätt minimerar risken för låg reliabilitet, det vill säga frånvaro av slumpmässiga eller osystematiska fel (Esaiasson e al 2007:70).

Dock är risken att stor att det samtidigt, och just därför, leder till att helhetsbilden blir kraftigt avvikande mot hur artikeln faktiskt är uppbyggd. Inga eller få meningar står ju helt för sig självt, utan de ingår i ett sammanhang. Viktigt är därför att välja en enhet som är så pass liten att reliabiliteten blir tillfredställande hög, samtidigt som enheten är tillräckligt omfattande för att bli rättvisande med hänsyn till helheten (Bergsström; Boreus 2003:79f)

I min analys gjorde jag samma avvägning som hos Strömbäck, på så vis att jag först delade upp texterna i textblock, som var för sig var sammanbundna sakligt och/eller redigeringsmässigt. Vid bedömning av partiledartalen utgick jag från den redigering som partierna själva har gjort.

Efter uppdelningen i textblock (tolkningsenhet) bedömde jag, med hjälp av mina kodningsdefinitioner, textblockets kategori, inriktning eller förhållningssätt. Därefter tilldelade jag variablerna sina respektive variabelvärden (exempelvis spel och trivia eller beröm och kritik). När varje textblock var för sig hade

kategoriserats och blivit tilldelat ett variabelvärde, var det möjligt att räkna antalet rader i varje textblock (tolkningsenheten). Därefter räknade jag samman antalet rader i varje text utefter respektive variabelvärde. Det totala antalet rader i ett tal eller artikel som exempelvis var sakfrågeinriktad kunde därefter sättas i relation till det totala antalet rader i talet eller artikeln. På så vis kunde innehållet, kvalitativt bedömt, kvantifieras.

4.4 Operationalisering

För att genomföra en kvantitativ innehållsanalys måste det, som inledningsvis nämdes, finnas klara tolkningsregler för hur innehållet i texterna ska klassificeras; att variabelvärdena hos var och en av variablerna ska vara klart och tydligt definierade och därmed enkla att skilja från varandra.

Med variabeltänkandets vokabulär handlar om att utveckla *operationella indikatorer*. Operationella indikatorer är detaljerade beskrivningar av hur man genom empiriska observationer, exempelvis genom textanalyser, tänker tilldela analysenheterna värden på variablerna (Esaiasson e al 2007:59).

I tidigare teorikapitel, *definition av gestaltning*, gav jag en avgränsande definition av begreppet. Denna avgränsande definition möjliggör identifiering av *olika* typer av gestaltningar. Till min undersökning, av variabeln *inriktning*, har jag valt att använda mig av spel-, sak- och triviagestaltning. Genom att på förhand ställa upp dessa olika gestaltningar kunde jag använda mig av dem vid kodning av texterna. På detta vis skedde operationaliseringen. Avseende den andra variabeln, *förhållningssätt andra partier/block*, använde jag mig av variabelvärdena beröm-, kritik- samt övrigt.

4.4.1 Klassificering av variabeln inriktning

För att pröva hypotesen om pressens spelvinklade rapportering krävs det en empirisk undersökning, av talen och artiklarna om talen, utifrån variabeln *inriktning*. Genom att klassificera och därefter kvantifiera variabelns variabelvärden (politik gestaltat som spel-, sak- samt trivia) får jag fram mätbara och jämförande uppgifter. Dessa uppgifter talar i sin tur om *hur mycket* av pressens rapportering som utgjorts av spelaspekter och utifrån detta resultat verifieras eller falsifieras i sin tur min hypotes.

Jag har använt mig av tre specifika gestaltningar av politik; Politik som spel, som sak samt som trivia. Dessa tre gestaltningar återfinns hos Strömbäck men till en början beskrivna och framtagna av Capella och Jameison. Strömbäck har även använt sig av en fjärde kategori, skandalgestaltning –som avser inslag som fokuserar på skandaler, moraliskt eller juridiskt klandervärda beteenden. Sannolikheten att den här formen av gestaltningen skulle förekomma i mitt material är liten eller ingen alls och har därför strukits.

Den första kategorin är **sakgestaltning** och avser när texten fokuserar på *vad-frågor*; *vad* har hänt, *vad* någon har föreslagit, eller *vad* någon har sagt, i den mån det syftar på politikens innehåll. (Strömbäck 2004:167)

För att ett textblock ska kodas till det här variabelvärdet krävs att det handlar om politikens sakliga innehåll eller sakliga förhållanden i verkligheten med relevans för politiken eller vad partier alternativt politiker anser bör göras i sak. Det kan innebära diskuterande om och lösande av om samhälliga problem, förslag till åtgärder och lösningar, politiska kandidaters åsikter i sakfrågor (Strömbäck 2002:240 f). Exempel på vad jag har kategoriserat som sakinriktning är följande:

”Folkpartiet är emot fler karensdagar och sänkt ersättningsnivå i sjukförsäkringen. I stället vill man bekämpa fusk och strama upp regler för sjukskrivning, men låta de som verkligen är sjuka behålla dagens ersättning” (Borås Tidning 05-08-20 *Klyftorna kan öka*)

”Han pekade på hur det det har funnits inre motsägelser i partiets politik, hur det som talat om att minska på bidragen men samtidigt indirekt försämrat villkoren för att skola vård genom att i sina budgetförslag dra in stora belopp på kommuner och landsting” (DN 05-08-26 *Arbetarparti med mycket kvar att bevisa*)

Citaten ovan syftar på sakförhållanden i verkligheten bortom medier eller på åsikter i sak.

Nästa kategori utgörs av **spelgestaltning**. Capella och Jamieson talar istället om strategigestaltning. Strategigestaltning definieras som när politiska ståndpunkter tolkas som medel för att behålla eller förstärka stödet i opinionen. Uttalanden och handlingar ses som en följd av strategiska överväganden och manövrer snarare än sätt att uttrycka sin verkliga åsikt. Detta till trots innehåller dessa gestaltningar inte sällan information om politiska sakfrågor, om än presenterade som ett led i ett strategiskt spel (Cappella & Jamieson 1997:110).

I min analys ingår strategigestaltningen i spelgestaltningen då spelgestaltningen även inbegriper ovan nämnda. När politik gestaltas som spel handlar den om politiska strategier, relationer mellan politiska aktörer och hur politik bedrivs. Artiklar som handlar om partiledarna som personer snarare än som företrädare för en viss politik har kodats som ”spelgestaltningar”. Viktigt är också vem som vinner eller förlorar i kampen om opinionen eller väljarna och om *hur* politik beskrivs. Politik gestaltas som en tävling om makten, ett ”horse race”, inte som en fråga om hur landet ska styras på bästa sätt. Centralt för spelgestaltningarna är därför att politikerna drivs av ett egenintresse, där makt ses som ett mål och inte som ett medel (Strömbäck 2004:47)

- vinnare och förlorare är den mest centrala frågan;
- språket är influerat av krigs-, spel- och tävlingsmetaforer;
- det är en berättelse med artister, kritiker och publik (väljare);
- kandidaternas framträdande, stil och hur de uppfattas är centralt;

- starkt fokus på opinionsmätningar och hur kandidaterna klarade sig i dem”.

(Strömbäck 2004:47)

Här är exempel på vad jag har tolkat kategorin spelgestaltningar:

Strategigestaltning:

”socialdemokratiska ska lockas över till ´nya moderaterna` genom att partiet allt mer framstår som ´sossarna light`” (Expressen *Mmmm... makt* 05-08-26)

”viktigast för moderaterna är makten” (Expressen *Mmmm... makt* 05-08-26)

”Det är samtliga frågor där den borgerliga alliansen har allt att vinna på att gå till offensiven och där det är utmärkt att centern är med och lägger sig i frontlinjen” (Göteborgs Posten 05-06-19 *Centern gör avstamp*)

Den sista kategorin eller variabelvärdet utgörs av **triviagestaltningar**. Med det avses artiklar/textblock som inte alls har med politik att göra eller har sakpolitisk relevans, men som samtidigt handlar om eller inbegriper politiker (Strömbäck 2004:167) Trivia står för trivialitet och det kan handla om politikernas klädval, utseende et c. exempel på vad som har kodats som trivia:

”Leijonborg stakar sig sin vana trogen och låter mer som en magister i nationalekonomi än en politisk aktivist” (Expressen 050828)

”Partiledaren Maud Olofssons dräkt trendfärgad turkos” (Aftonbladet 05-06-19 *Centern är Maudernt*)

Jag kommer även att använda mig av en reservkategori, ”**annan/övr**”. Den kommer att användas när artiklarna/textblocket inte tydligt går att klassificera som vare sig sak-, spel- eller trivia gestaltning. Exempel på detta:

”S-kongressen håller på i sex dagar” (DN 051030)

”pophögern med schlagerkungen Jan Johansen i spets inleder folkpartiets landsmöte i Göteborg” (Expressen 050820)

4.4.2 Klassificering av variabeln förhållningsätt

Den andra variabeln, *förhållningssätt gentemot andra partier/block*, med dess variabelvärden *beröm*, *kritik* samt *neutral/övrigt* behöver inte en lika utförlig beskrivning då värdena redan från början är enkla att definiera och därmed även enkla att skilja från varandra. Varför jag påstår att värdena är enkla att definiera hör samman med talens syfte av att föra ut ett budskap, ett budskap ämnat till och för medborgarna. Det finns ingen anledning för partiledarna att uttrycka kritik eller beröm på något subtilt eller svårtydligt vis. Budskapet bör vara tydligt och klart för att uppfattas och för att ge effekt. En annan partiledare, block eller parti kan omtalas neutralt, uppskattande eller nedvärderande eller inte alls. Mina kodningar utgår från det.

Syftet med den här variabeln är att pröva hypotesen om pressen fokuserar mer på negativa uttalanden, det vill säga om pressen har en tendens att beskriva politik utifrån ett konflikttema.

För att något ska räknas som en konflikt räcker det inte med att kontraster lyfts fram eller att de enkla ståndpunkterna ersätter de nyansrika uppfattningarna. Det krävs också ett visst mått av intensitet och konfrontation, och att de motstående uppfattningarna ställs emot varandra. I det här sammanhanget har konflikt definierats som att pressen klart hävdar att det förekommer en oenighet mellan två eller flera parter, där konflikten är av politisk karaktär eller har relevans för den politiska verksamheten.

Exempel på ovannämnda variabelvärden hämtade från mitt analysmaterial:

Negativt uttalande: ”Den som ger sig på fackföreningsrörelsen ger sig på Sverige och den svenska modellen, sa Persson och hävdade förstås att det var precis vad den borgerliga alliansen gör. –Moderaterna är ingen ny höger. Det tragiska är att de dragit med sig folkpartiet” (DN 051104 *Persson blåste till valstrid*)

4.5 Material –kodningsprinciper

Kodningsprinciper handlar om hantering av problem och svårigheter i samband med kodningen av analysenheterna. Jag kommer kort att redogöra kring vissa praktiska frågor som jag stött på under analysens gång.

Den första frågan rör hur val av klassificeringen gått till då tolkningsenheten (textblocket) innehåller fler än ett variabelvärde. Vid dem tillfällena har jag använt mig av huvudandelsprincipen vilket innebär att tolkningsenheten antingen har klassificerats som exempelvis sak- eller som en spel fråga beroende på vad huvuddelen handlar om. (Esaiasson a al 2007:234) Konkret gick jag till väga genom att stycka upp textblocken i textrader som jag sedan kunde jämförde och klassificera utifrån huvudandelen. De gånger jag varit osäker i min tolkning har jag hellre friat än fällt. Hellre en högre andel av variabelvärdena övrigt och neutralt än ett vanskligt resultat.

Nästa fråga behandlar redigeringen av artiklarna. I databaserna är artiklarna presenterade utifrån redan på förhand fastställd redigering. I de flesta fall så har textraderna genomgående varit ojämnt långa och därmed inte kunnat koda korrekt. För att komma tillrätta med det här problemet har jag sammanställt, korrigerat och marginaljusterat artiklarna i Office Word på så att textraderna är lika långa och textblocken symmetriska.

Då min avsikt har varit att jämföra talen med artiklarna om talen är så var det viktigt att dessa två textuppsättningar bedömdes på exakt samma sätt. Jag har därför genomfört dubbelkodningar på utvalda delar av materialet under analysens gång, med syfte att kontrollera intrasubjektiviteten, d v s överensstämmelsen

mellan mina kodningar av samma material vid olika tillfällen (Bergström; Boreus 2000:37)

4.6 Kvantitativ innehållsanalys och tolkning

Då jag som metod har att använda mig av en kvantitativ innehållsanalys bör jag vara beredd på en diskussion avseende tolkningsfrågan. Kritiken mot den kvantitativa innehållsanalysen har varit omfattande (Johansson 1994:2). Kritikerna, ofta företrädare för humaniora, menar att den kvantitativa innehållsanalysen saknar teoretisk förankring och att den kvantitativa angreppssättet innebär att *nyanser* och *helheter* går förlorade (*Ibid*).

Om vi börjar med den kritik som berör validitetsproblemen; där kodningsenheter rycks ur och inte tolkas utifrån sitt sammanhang (Boreus 2000:80), konkret uttryckt, att texten splittras upp i så små delar att man går miste om att se helheten. Denna yttring är mest akut om tolkningsenheterna utgörs av exempelvis enstaka ord eller att man använder sig av ett datorprogram vid kodningen med dess begränsning av att *tolka*.

Jag har använt mig av "bredare" enheter, av innehållsliga kategorier (gestaltningar) och torde på så vis ha kommit undan den mest påtagliga kritiken av att inte tolka variabelvärden utifrån deras sammanhang i artikeln. Dock har jag inte inbegripit frågor rörande artiklarna och dess placering i ett större sammanhang, d v s deras kontext samt eventuellt deras del i en politiskjournalistisk diskurs. Mitt syfte har handlat om att möjliggöra en jämförelse av texter utifrån förekomsten av specifika innehållsliga kategorier. Jag *måste* alltså förenkla för att detta ska vara möjligt. Med andra ord så gäller det att välja rätt verktyg för rätt uppgift. Boreus och Bergström använder sig av verktygsmetaforen om veden som ska huggas och menar då att även den taffligaste yxhanteraren förmodligen skulle göra en bättre insats än virtuosen på skruvmejselnatering (Boreus 2000:35). Det gäller alltså att välja den metod, det "verktyg", som gör det möjligt att besvara frågeställningen.

Kritiken mot att nyanser går förlorade handlar om att alla registrerade värden (observationer) inom en innehållskategori bedöms att ha lika värde (Johansson 1994:2). Ska varje variabelvärde väga lika tungt i analysen?

I mitt fall handlar problematiken främst om variabeln *förhållningssätt* där jag ska bedöma olika negativa uttalanden och kritik. Kritik riktad mot ett annat parti eller block behöver ju inte vara lika intensiv eller betydelsefull om man ser till sammanhanget, men när de registreras i innehållsanalysen får de samma värde. De språkliga nyanserna är svåra att "fånga" Exempel på det är förekomsten av en mildare form av kritik inom blockgränserna emedan en skarpare kritik riktas över blockgränserna. Dock har det här mönstret varit så pass svagt, förekom endast i en artikel, att jag inte valt att föra en diskussion kring det.

En annan fråga rörande problematiken med värdering av enheter rör analysenheterna. Ska varje analysenhet väga lika tungt i analysen? Ska stora

artiklar med placering på första sidan väga mer än små artiklar med placering inuti i tidningen? Då jag intresserar mig för den generella innehållsliga aspekten så har längden, storleken, rubrik- eller bildsättning ringa betydelse. Däremot har *typen* av artikel betydelse. En ledare eller nyhetsartikel uppfyller olika funktioner i en tidning. En ledarartikel utgörs ofta av ett ställningstagande emedan en nyhetsartikel bör vara (så långt det är möjligt) objektivt beskrivande (www.ne.se). Detta har betydelse vid resultattolkningen. Publiken, medborgarna, förväntar sig att en nyhetsartikel är mer objektiv än en ledare och sätter därför mer tilltro till en sådan. Uppdelningen mellan mina analysenheter ledar- och nyhetsartiklar utgår från det antagandet,

Av undersökningens andra variabel, *förhållningssätt till andra partier/block*, ingick endast nyhetsartiklarna som analysenhet. Motiveringen är den att ledarartiklar med dess uppgift att innehålla självständiga ställningstaganden gör det är svårt att vid tolkning och bedömning avgöra var gränsen går mellan referat och egna utsagor.

5 Resultat/Analys

5.1 Göran Persson och pressen

Den 29 september 2005 höll Göran Perssons sitt inledningstal på s-kongressen. Talet var på sammanlagt 367 rader. Dess inriktning och förhållningssätt framgår av tabell 9.

Om vi börjar med att betrakta talets *inriktning* så ser vi en förhållandevis stor andel under övrigt. Detta beror främst på att Persson tal mestadels utgjordes av abstrakta visioner samt en beskrivning av vår "samtid" vilket jag valde att kategorisera i övrigt då ingen kritik, utspel eller sakfråga gjordes här. Inriktning mot spel och sakfrågor var jämt fördelat, 32 respektive 31 procent. Ser man till variabeln förhållningssätt bestod 5 procent av kritik av andra partier, i detta fall uteslutande moderaterna.

Denna bild av talet som verklighet, det som faktiskt hölls, kan nu jämföras med den bild av talet som gavs i tidningarna. Och som läsaren, och i förlängningen väljarna, hade möjlighet att ta ställning till. Går vi steget över till nyhetsartiklarna, framgår det i tabellen, att andelen spelinriktat material har genomgående vägt över. SvD var den tidning som la mest fokus på sakfrågorna samt DN den tidning som överbetonade trivialiteter.

När vi istället betraktar ledarartiklarna framgår det tydligt hur kvällstidningsjournalistikens varit inriktad på att beskriva politik som spel och strategi. Expressen var klart överrepresenterad med 81 procent mot "verklighetens" 32 procent. Det ter sig kanske märkligt att DN redovisar 0 procent i sakfrågor. Detta beror på att ledare artikeln består av en analogi med bibeln (!). De delar av texten som behandlar denna analogi har kodats till övrigt och resterande till spel. Även i morgonpressen förekommer en överrepresentation av spelaspekten om än inte lika påfallande.

Mycket av *spelaspekterna* i artiklarna kunde direkt klassificeras till spelgestaltningen genom ord som "vinnare" och "förlorare" och diverse sport och krigsmetaforer men det fanns även en stor del som tog sig något subtilare former. Här har jag haft stor hjälp av Capellas och Jamiesons definition där det centrala är hur politiker kämpar för att nå strategiska och opinionsmässiga framgångar. Konkret uttryckt i texten som förslag till åtgärder, lösningar eller utspel från politikernas sida som medel för att nå olika väljargrupper. Partiledarnas tal tolkas som uttryck för strategiska syften och manövrar, snarare än uttryck för vad kandidaten faktiskt står. Ett, om än möjligt övertydligt exempel, återfanns i en artikel i Aftonbladet från 30 september som handlar om Göran Perssons

inledningstal från s-kongressen i Malmö. Med rubriken ”*Gamla, kvinnor och facket – Persson vet vilka som är viktigast för en valseger*”(!) står det att läsa:

”Av Göran Persson inledningstal på s-kongressen framgick det klart vilka grupper som partistrategerna definierat som viktigt för att vinna valet nästa höst (...) Åldringarna, deras barn och vårdare. Under det närmaste decenniet ska socialdemokratin höja statsbidraget till äldreomsorgen med 10 miljarder kronor. (...) målet är inte bara de äldre pensionärerna (...) utan också deras barn. Och de anställda inom äldreården” (Aftonbladet 05-10-30)

Artikeln fortsätter med att beskriva vilka dessa grupper är (gamla, kvinnor och facket) och presenterar sedan, i tur och ordning, Perssons förslag till åtgärder specifikt utformat och riktat till en och var av ovanstående grupp utifrån *målet* att nå opinionsmässiga framgångar hos ovanstående.

Om vi istället studerar variabeln förhållningssätt, visar undersökningen att de kritiska delarna av Perssons tal lyftes fram i rapporteringen, om än, inte i betydande omfattning. Sammanfattningsvis vad gäller Perssons tal och pressens bild av hans tal kan det konstateras att spelaspekterna och kritiken mot politiska motståndare fick en större plats i pressens rapportering än i verkligheten.

Variabler

Analysenheter	Inriktning				Förhållningssätt		
	spel	sak	trivia	övr/annat	beröm	kritik	Neutral/övr
Inledningstal	32	31	1	36	0	5	95
Nyhetsartiklar:							
<i>Göteborgs Posten</i>	50	33	1	16	0	16	84
<i>SvD</i>	40	60	0	0	0	13	87
<i>DN</i>	42	33	25	0	0	25	75
Ledare:							
<i>DN</i>	40	0	8	52	-	-	-
<i>Expressen</i>	81	0	0	18	-	-	-
<i>Syd Sv</i>	40	45	0	15	-	-	-
<i>Aftonbladet</i>	77	14	0	9	-	-	-

Tabell 1. Göran Perssons kongresstal (05-10-29) och artiklar om därom. Angivelse i procent

5.2 Lars Leijonborg och pressen

Nästa partiledare att öppningstala är Lars Leijonborg vid landsmötet i Göteborg den 19 augusti. Pressens intresse för Leijonborgs tal verkar ha varit förhållandevis stort med tanke på att antalet artiklar här var fler i jämförelse med de andra partiledarna och med tanke på partiets storlek. Förmodligen beror detta på Folkpartiets stora framgångar i riksdagsvalet 2002 där Leijonborg myntades till ”Leijonkungen”.

Leijonborg tal var det kortaste, 281 rader, och höll sig i huvudsak till sakfrågor. Pressen tycks även här lagt lite mer fokus på talets spelaspekter men har i gengäld belyst och täckt talets sakfrågor. Precis som i fallet med Persson valde kvällstidningarna att på ledarsidan referera till och rapportera om annat än själva talen och dess innehåll, Kvällsposten står ut med 67 % inriktning mot spelfrågor. Morgonpressens bild av talen överensstämmer i stort med talet som sådant då överkanten i spelaspekterna vägs upp av desamma i sakfrågorna. Även här förekom en överrepresentation av trivialiteter, högst hos Aftonbladet och Expressen.

Leijonborg var relativt återhållsam med kritik mot övriga politiska aktörer. Artiklarna samstämmer med den bilden. Inga, men undantag av SvD, uppmärksammade det. Sammanfattningsvis kan konstateras att pressens uppmärksammade Leijonborgs tal i högre utsträckning än de tre övriga partiledarna. Vidare betonades spelaspekterna mycket mer i ledarartiklarna än i själva talet; i nyhetsartiklarna var överensstämmelsen bättre. När vi kommer till variabeln förhållningssätt var överensstämmelsen närmast total.

Variabler

Analysenheter	Inriktning				Förhållningssätt		
	spel	sak	trivia	övr/annat	beröm	kritik	Neutral
Inledningstal	15	69	2	14	2	6	92
Nyhetsartiklar:							
<i>DN</i>	0	88	12	0	0	0	100
<i>Syd Sv</i>	9.5	81	9.5	0	0	0	100
<i>SvD</i>	24	73	0	2	0	7	93
<i>Borås Tidning</i>	25	68	7	0	0	0	100
Ledare:							
<i>Aftonbladet</i>	36	12	18	33	-	-	-
<i>Kvällsposten</i>	67	26	6	0	-	-	-
<i>Expressen</i>	43	40	16	1	-	-	-
<i>Göteborgs Posten</i>	45	40	0	5	-	-	-

Tabell 2. Lars Leijonborgs landsmötestal (05-06-19) och artiklar därom. Angivelse i procent

5.3 Fredrik Reinfeldt och pressen

Kring Reinfeldts tal fanns det många förväntningar och frågor med hänseende till bildandet av "Allians för Sverige" med Moderaterna som största parti. Talet hölls vid moderaternas partistämman i Örebro den 26 aug 2005. Den allmänna bilden var att Moderaterna med Reinfeldt i spetsen var på offensiven. Reinfeldts tal var sammantaget det längsta och bestod av 432 rader. Om man jämför Reinfeldts tal med de båda övriga visar det sig att Reinfeldts och Leijonborgs tal var väldigt lika i sin sammansättning. Reinfeldt tal var något mer

återhållsam i sin kritik och sitt beröm. Spelinriktningen hos Persson tal jämfört med Leijonborg och Reinfeldt var dubbelt så stor.

Hur såg det då ut i pressen? Om vi börjar med att kika på nyhetsartiklarna och dess inriktning så ser vi att det enbart är DN som ger en nära bild av talet som sådant. Bland ledarartiklarna upprepar sig tidigare mönster, en övervägande inriktning mot spelfrågor och likaså är det kvällspressen som toppar noteringarna. Trivialiteter förekommer inte. Om vi studerar nyhetsartiklarna och förhållningssättet ser vi en närmast total överensstämmelse. Sammanfattningsvis kan sägas att det mest påfallande kring rapporteringen är klart den överdrivna spelaspekten.

Variabler

Analysenheter	Inriktning				Förhållningssätt		
	spel	sak	trivia	övr/annat	beröm	kritik	Neutral/övr
Inledningstal	18	77	0	9	0	2	98
Nyhetsartiklar:							
<i>Expressen</i>	100	0	0	0	0	0	100
<i>DN</i>	14	74	0	12	0	0	100
<i>Östersunds Posten</i>	70	30	0	0	0	0	100
Ledare:							
<i>DN</i>	58	35	0	7	-	-	-
<i>Göteborgs Posten</i>	50	44	0	6	-	-	-
<i>Kvällsposten</i>	70	20	0	10	-	-	-

Tabell 3. Fredrik Reinfeldts tal från partistämman (05-08-26) och artiklar därom. Angivelse i procentenheter

5.4 Maud Olofsson och Pressen

Maud Olofsson höll sitt rikstingstal i Stockholm den 18 juni 2005. Tidningarnas rapportering handlade mest om att "bönderna har kommit till stan", det vill säga att rapportering berörde mer Centerns val av plats för sitt riksting då partiet har till tradition att lägga det nära "landsbygden" ön talet i sig.

Olofsson tal var det klart mest spelinriktade samtidigt som det innehöll minst sakfrågor. Talet var dessutom det mest kritiska, Främst gentemot socialdemokraterna. Detta hör förmodligen samman med Centerpartiets positionering mot sina tidigare bundsförvanter, Socialdemokraterna, och partiet som en del i "Allians för Sverige"

Om vi går över till pressens rapportering så ser vi att samtliga tidningar har lagt mindre fokus på spelaspekterna än vad talet gjort. Ser vi till sakfrågorna ges det en lite blandad bild. Göteborgsposten har högst andel sakfrågor emedan Aftonbladet följer tidigare mönster med större fokus på att beskriva politik som spel. Trivia aspekten har fått utrymme hos Aftonbladet och SvD. Mest har det då handlat om Olofsson val av klädsel och framtoning.

Avseende variabeln förhållningssätt där Olofssons tal var det med högst andel kritik så ser vi här en blandad bild. Aftonbladet och Sydsvenska har betonad detta men inte de övriga tidningarna. Sammanfattningsvis kan sägas om rapporteringen av Olofsson tal att pressen här avgick från tidigare mönster gällande betoningen på spelfrågor. De andra variabelerna är osäkra då inga tydliga mönster går att urskilja.

Variabler

Analysenheter	Inriktning				Förhållningssätt		
	spel	sak	trivia	övr/annat	beröm	kritik	Neutral/övr
Inledningstal	55	39	3	3	0	14	86
Nyhetsartiklar:							
<i>Aftonbladet</i>	47	21	11	21	0	16	84
<i>Sydsvenskan</i>	48	28	8	20	0	20	80
<i>Göteborgs Posten</i>	41	48	0	11	0	9	100
<i>Svd</i>	29	29	24	18	0	0	100
<i>DN</i>	46	36	0	18	0	5	95
Ledare:							
<i>Göteborgs Posten</i>	33	57	0	10	-	-	-

Tabell 4. Maud Olofssons rikstingstal (05-06-18) och artiklar därom. Angivelse i procentenheter

6 Sammanfattande diskussion

Vilka slutsatser kan då dras av undersökningen i sin helhet? Med tanke på det undersökta materialets begränsning, kan jag givetvis inte dra några långtgående slutsatser. Däremot kan vi se vissa tendenser som kan sammankopplas med mina hypoteser. Men innan jag går in på politikens gestaltningar och konfliktorientering finns det skäl och diskutera hur mycket partiledarna själva fick komma till tals i artiklarna. Att de är vanligt förekommande som källor är uppenbart, men det säger ingenting om huruvida politikerna *själva* får komma till tals, och därmed inte heller i vilken utsträckning journalistiken fungerar som filter mellan de politiska aktörerna och medborgarna. Många av de artiklar som jag analyserat tar ofta sitt avstamp i talen genom ett citat eller ämnesfråga men övergår snart till att handla om journalistens egna utvärdering om partiledaren. Detta förmår dessvärre inte den kvantitativa innehållsanalysen att fånga in med är viktigt i diskussionen kring hur pressens rapportering faktiskt ser ut.

Om vi börjar med den första hypotesen som behandlar pressens förmodade spelriktade orientering så får nog säga att denna finner stöd i empirin då pressen generellt sett har överbetonat dessa aspekter. Mönstret har uppenbar sig i rapporteringen gällande tre tal av fyra, det gäller oavsett om vi ser till ledartiklar eller nyhetsartiklar. Det i särklass tydligaste mönstret var kvällspressens återkommande betoning på talens spelaspekter. På den punkten ger undersökningens resultat stöd åt de teser och de studier som handlar om journalistikens marknadsstyrning. Med det menas att journalistikens innehåll präglas av att medierna samtidigt verkar på ett flertal marknader (publik-, annons-, käll- och kapitalmarknaden). Konsekvenserna av detta är en berättartekniken i kommersiellt styrda medier blir allt mer effektiv, med påtaglig fikionalisering av faktainnehållet. (Hulten, Lars 1996:1e) Återigen bör tilläggas att några långtgående slutsatser inte är möjliga utifrån det undersökta materialet.

Hypotes nummer två, om nyhetsartiklarnas fokusering på konflikteman, fann endast stöd i rapporteringen av Perssons tal. Vi kan alltså här inte tala om några urskiljbara mönster. Materialet är om än mer begränsat.

Klart är emellertid, om vi ställer undersökningens resultat i relation till pressens uppgift ”att förse medborgarna med sådan information att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor”, att pressen utifrån min undersökning uppvisade vissa brister. Läsare av kvällspress fick en övervägande spelorienterad bild. Till detta ska läggas samman att många läsare inte fick någon bild överhuvudtaget. Med utgångspunkt i den magra artikelutbudet så vågar jag påstå att rapporten är tunn i jämförelse med många andra politiska områden.

Nu ska det för stora växlar dras på den här undersökningens resultat. Att mediebilderna avviker från verkligheten är också ett tämligen självklart faktum. Varje medium har sina begränsningar, inte minst i utrymme. Avseende frågeställningen

Hur mycket avviker pressens bild av partiledarnas inledningstal på respektive partis stämman, kongress eller landsmöte från talen som sådana? På vilket sätt har detta skett? Har jag besvarat den inom ramen för min analys. Fokus i den här uppsatsen har under skrivandets gång övergått från att vara inriktad på pressens sätt att rapportera till att mer koncentrera sig på metoden, en kvantitativ innehållsanalys. Detta mycket på grund av de svårigheterna på tillgången med material har skapat. Som metod har den fungerat bra tillsammans med gestaltningsteorin. Dock finner jag det tråkigt om att gå miste om de språkliga nyanserna i texten vilket, om jag skulle genomföra den här studien ytterligare en gång, skulle tagit hänsyn till genom någon form av kvalitativt komplement. För att ge ett givande resultat bör dock materialet breddas och fördjupas. Jag har inriktat mig på att ta fram ett givande analysverktyg och hade gärna sett det operationaliseras i ett större sammanhang.

7 Referenser

Asp, Kent (1984): Kampen om kärnkraften. En bok om väljare, medier och folkomröstningen 1980. Stockholm: Liber

Bergström; Göran; Boreus, Kristina (2000): Textens mening och makt –Metodbok i samhällsvetenskaplig textanalys. Lund: Studentlitteratur

Capella; Joseph N. & Jamieson, Kathleen Hall (1997): *Spiral of cynicism. The press and the Public Good*. New York: Oxford University Press

Esaiasson, Peter; Giljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena (2002): *Metodpraktikan –konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik

Esaiasson, Peter; Giljam, Mikael; Oscarsson, Henrik; Wängnerud, Lena (2007): *Metodpraktikan –konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik

Hvitfelt, Håkan (2001): Konsten att dra en bra historia –om mediernas politiska dramaturgi. I: Hvitfelt; Håkan; Karvonen, Lauri (red): *Demokratins konflikter*. Sundsvall: Demokratiinstitutet

Holmberg, Sören (2000): *Välja parti* Stockholm: Norstedts Juridik

Hulten, Lars J (1996): *Journalistikens villkor –om plikten att informera och lusten att berätta*. Borås: Natur och Kultur

Jarlbro, Gunilla (2006): *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur

Jerneck, Magnus; Sannerstedt, Anders (1994): *Den moderna demokratins problem*. Lund: Studentlitteratur

Johansson, Bengt (1994): *Att studera massmediernas innehåll –En genomgång av innehållsstudier inom svensk forskning om journalistik, medier och kommunikation*. Arbetsrapport nr 37. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation Göteborgs Universitet

Nilsson, Åsa, "Kvantitativ innehållsanalys" i Ekström, Mats, Larsson, Larsåke, 2000. *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Studentlitteratur, Lund

Nord, Lars; Strömbäck, Jesper (2004): *Journalistik, medier och demokrati*. I: Nord, Lars; Strömbäck, Jesper (red): *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur

Petersson, Olof; Djerf-Pierrre, Monika; Holmberg, Sören; Strömbäck, Jesper; Weibull, Lennart (2006): *Demokratirådets rapport 2006 –Mediernas valmakt*. Kristianstad: SNS Förlag

Strömbäck, Jesper (2004): *Den medialiserade demokratin –om journalistikens ideal, verklighet och makt*. Kristianstad: SNS Förlag

Strömbäck, Jesper (2001a): *Gäster hos verkligheten –en studie av journalistik, demokrati och politisk misstro*. Eslöv: Brutus Östlings Bokförlag Symposion

Strömbäck, Jesper (2001b): *Makt och medier –samspelet mellan medborgare, medierna och de politiska makthavarna*. Lund: Studentlitteratur

Strömbäck, Jesper (2004): *Valjournalistiken och demokratin*. I: Nord, Lars; Strömbäck, Jesper (red): *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur

Strömbäck, Jesper (1997): *Tre tal i press och verklighet*. Demokratiinstitutets rapport nr 1. Sundsvall: Demokratiinstitutet

SOU 1995:37. Demokrati och makt i Sverige

Tidningsartiklar

Kvällsposten 050820 "Lejjonkungen i sjumilastövlar"

Expressen 050820 "Mer mot än för"

Boråstidning "050820 "Klyftorna kan öka"

Dagens Nyheter 050820 "utbildning i fokus när landsmöte inleddes"

Sysvenskan 050820 "Lejjonborg efterlyser flitigt i Sverige"

Svenska Dagbladet 050820 "Flumskolan går fettbort"

Aftonbladet 050820 "Rapport från Kina av ordförande Lejjonborg"

Göteborgs Posten 052008 "Landsmöte med segervittring"

Göteborgsposten 050820 "En framgångsrik förnyare"

Dagens Nyheter 051104 "Persson blåste till valstrid"

Svenska Dagbladet 051030 "Tio miljarder utlovas till äldre"

Göteborgs Posten 051030 "Till miljarder till äldrevården –Göran Perssons vallöfte

Dagens Nyheter 050826 "Arbetarparti med mycket kvar att bevisa"

Kvällsposten 050826 ”Segervisst men lite trött”
Östersund Posten ”På tal om Fredriks frihet”
Dagens Nyheter 050826 ”Reinfeldt förmanade”
Aftonbladet 050619 ”Centern är Maudent .partiets nya look: Inga folkdräkter”
Expressen 050826 ”Mmm... Makt...”
Göteborgs Posten 050619 ”Centern gör avstamp”
Dagens Nyheter 050620 ”Speedat centern sikar på Europa”
Svenska Dagbladet 050619 ”Det är bara 456 dagar kvar”
Göteborgsposten 050619 ”Centern kämpar om väljarnas bild”
Sydsvenska Dagbladet 050619 ”Parti som gick vilse hittade tillbaka till
huvudstaden”
Aftonbladet 051030 ”Gamla, kvinnorna och facket –Persson vet vilka som är
viktigaste för en valseger”

Öppningsanföranden

Göran Persson 051029
Fredrik Reinfeldt 050826
Lars Leijonborg 050819
Maud Olofsson 050618

Bilaga1. Kodschema

Artikelns inriktning

1a Sakgestaltning

När texten fokuserar på politikens VAD –frågor; VAD har hänt eller kommer att hända, VAD någon har föreslagit, eller VAD någon har sagt, i den mån det syftar på politikens innehåll. Artiklar/textblock som fokuserar på sakliga förhållanden i verkligheten.

1b Spelgestaltning

När texten fokuserar på politik som spel, strategi, relationer mellan politiska aktörer, vinnare förlorare samt HUR politik bedrivs.

1c Trivia

När texten inte alls har mest politik att göra eller har sakpolitisk relevans men som samtidigt handlar om eller inbegriper politiker

1d Övrigt

När texten inte tydligt går att klassificera i någon av ovannämnda kategorier.

Artikelns förhållningssätt andra partier/block

2a Beröm

När det i texten framgår att talaren, partiledaren, talar uppskattande eller ge beröm om ett annat parti eller partiledare.

2b Kritik

När det i texten framgår att talaren, partiledaren, talar nedvärderande eller kritiserar ett annat parti eller partiledare. Ideologiska konfrontationer har inte räknats in i ovanstående kategorier.

2c Övrigt

När texten inte behandlar uttryckliga relationer partier/aktörer emellan samt när texten inte tydligt går att klassificera i någon av ovannämnda kategorier.